

NOTAT

24. november 2008

Eksp.nr. 579816

Redegørelse vedrørende Roskilde Bank

Roskilde Bank A/S var landets 8. største bank (målt ved arbejdende kapital) med en balance på knap 43 mia. kr. pr. 31. marts 2008, hvoraf de samlede udlån udgjorde 33,4 mia. kr.

Banken havde 105.000 kunder (heraf 90.000 privatkunder), 32.805 aktionærer, 655 medarbejdere og 26 filialer.

I de senere år har Roskilde Bank været karakteriseret ved en ganske betydelig udlånsvækst. Væksten skyldtes blandt andet en satsning på ejendomssegmentet. Det betød, at en stor del af bankens udlån og garantier (43 pct.) var relateret til ejendomsmarkedet.

Denne redegørelse indeholder en gennemgang af forløbet i Roskilde Bank.

Redegørelsen er bygget op således, at der er udarbejdet vedlagte bilag, hvor Finanstilsynet redegør for de tilsynsmæssige forhold i Roskilde Bank. Bilaget dækker de forhold, som gik forud for den 10. juli 2008, hvor de første støtteforanstaltninger blev iværksat. Det fremgår af lov om finansiel virksomhed, at det er Finanstilsynets direktion, som tilrettelægger tilsynet med de finansielle virksomheder med inddragelse af Det Finansielle Virksomhedsråd og Fondsrådet. Finanstilsynet har fulgt Roskilde Bank tæt i de senere år. Det skal understreges, at dele af bilaget indeholder fortrolige oplysninger.

En nærmere redegørelse for forløbet i Roskilde Bank, efter at de første støtteforanstaltninger blev iværksat, følger nedenfor. Når Finanstilsynet bevæger sig uden for tilsynets sædvanlige tilsynsområde, er det fastsat, at tilsynet skal indhente et mandat fra økonomi- og erhvervsministeren.

Forløbet vedrørende likviditet til og afvikling af Roskilde Bank

I starten af juli 2008 stod det klart for ledelsen i Roskilde Bank i forbindelse med den normale gennemgang af udlån og garantier i sammenhæng med udarbejdelse af halvårsregnskabet, at der ville skulle foretages nedskrivninger i et væsentlig større omfang end hidtil antaget. Størrelse af nedskrivningerne blev efterfølgende oplyst i en selskabsmeddelelse pr. 14. juli 2008 til ca. 880-900 mio. kr.

Bankens ledelse frygtede på baggrund af de store nedskrivninger, at der i forbindelse med offentliggørelsen af de dårlige regnskabsresultater ville kunne komme "run" på banken, fordi banken havde haft betydelig dårlig omtale i medierne.

Roskilde Bank henvendte sig derfor til Finanstilsynet. På baggrund af Roskilde Banks henvendelse fik Finanstilsynet i starten af juli et mandat fra økonomi- og erhvervsministeren til at bistå med mulige løsninger.

Bankens ledelse fandt det påkrævet at finde en løsning i form af kapitaltilførsel eller en fusion af banken. Mulighederne for at gennemføre en kapitaludvidelse var undersøgt, men dette var ikke fundet muligt. Banken havde derfor indledt forhandlinger med interesserede banker om en overtagelse. Drøftelserne førte ikke til et konkret bud.

Bankens ledelse henvendte sig derfor til Nationalbanken for at få stillet likviditet til rådighed.

Ledelsen i Roskilde Bank A/S vurderede på daværende tidspunkt, at banken overholdt såvel lovens krav om solvens som bankens opgjorte solvensbehov efter de nødvendige nedskrivninger.

Nationalbanken besluttede - efter drøftelse med Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Finansrådet - i den givne situation at stille den fornødne likviditet til rådighed for Roskilde Bank A/S, og der blev indgået aftale herom d. 10. juli 2008.

Nationalbanken tog en ekstraordinær høj rente på dette lån. Renten udgjorde 2 pct. point mere end Nationalbankens almindelige udlånsrente, der pt. andrager 5,0 pct.

Nationalbankens sikkerhed bestod dels i en tabskaution (garanti) på 750 mio. kr. fra først den finansielle sektor (Det Private Beredskab) og dels en statsgaranti, der dækker det eventuelle resterende tab. Statsgarantien blev med aktstykke 199 tiltrådt af Finansudvalget d. 4. september 2008. Samtidig rettede Finansudvalget henvendelse til statsrevisorerne om at foranledige en undersøgelse af Finanstilsynets virksomhed generelt, og specifikt for så vidt angår sagerne vedrørende Roskilde Bank og bankTrelleborg.

EU-Kommissionen godkendte d. 31. juli 2008 de samlede foranstaltninger vedrørende Roskilde Bank, som blev iværksat d. 10. juli 2008, som statsstøtteforanstaltninger, der er forenelige med EF-traktatens statsstøttebestemmelser.

Det fremgik af låneaftalen med Nationalbanken, at Roskilde Bank kun måtte anvende Nationalbankens likviditetstilførsel til at dække det likvi-

ditetsbehov, der til enhver tid var nødvendigt for at videreføre bankens og dens datterselskabers aktiviteter. Nationalbankens likviditetstilførsel måtte ikke anvendes til at investere i nye aktiviteter, bortset fra dem der var naturlige som led i den daglige drift af bankens bankforretning, herunder i forhold til nødlidende engagementer, eller til at optræde aggressivt på de kommercielle markeder.

Roskilde Bank forpligtede sig endvidere i forbindelse med indgåelse af aftalen med Nationalbanken til at arbejde for et helt eller delvist salg af banken inden for 6 måneder.

I forlængelse heraf engagerede Roskilde Bank efter anvisning fra Nationalbanken investeringsbanken Danske Markets, Corporate Finance (En afdeling af Danske Bank A/S), der iværksatte en salgsproces med deadline d. 22. august 2008.

Salgsprocessen blev afsluttet, uden at der fremkom bud på hele eller dele af banken. Der blev i forbindelse med salgsprocessen konstateret meget stor usikkerhed om boniteten af bankens udlånsengagementer generelt, og de potentielle købere udtrykte skepsis over for den generelle kreditkultur i Roskilde Bank.

Efter krav fra Finanstilsynet har bankens eksterne revision gennemført en dybdegående gennemgang af bankens udlånsportefølje. Uagtet at den eksterne revision ikke var fuldt tilendebragt, meddelte den eksterne revision d. 23. august 2008 Finanstilsynet og Roskilde Bank, at der ville skulle foretages nedskrivninger i halvårsrapporten på yderligere 1 mia. kr., således at de samlede nedskrivninger udgjorde i underkanten af 2 mia. kr.

Derudover meddelte den eksterne revision, at det var revisionens opfattelse, at Roskilde Bank ikke opfyldte det af banken individuelt opgjorte solvensbehov eller solvenskravet i lov om finansiel virksomhed.

Det var derfor nødvendigt at finde en ny løsning på bankens situation, og Finanstilsynet fastsatte en frist til den 29. august 2008 om at opfylde lovens solvenskrav.

Danmarks Nationalbank indgik sammen med Det Private Beredskab d. 24. august 2008 aftale med bestyrelsen i Roskilde Bank om at købe samtlige aktiver og overtage al gæld og andre forpligtelser bortset fra hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank.

Overtagelsen gælder ligeledes den lånefacilitet, som Nationalbanken stillede til rådighed for Roskilde Bank i juli.

Roskilde Bank A/S offentliggjorde kort tid efter sit halvårsregnskab d. 29. august 2008, hvor nedskrivningerne på udlån var yderligere forøget i forhold til revisionens foreløbige melding d. 23. august, så det samlede

tab på udlån udgjorde i alt 3,6 mia. kr. Udover de 3,6 mia. kr. skete der en regulering af aktiver til overdragelsesværdier i forbindelse med ændring af anvendt regnskabspraksis med 1,9 mia. kr. Der er således foretaget nedskrivninger på udlånene på i alt 5,5 mia. kr.

Købet af Roskilde Banks aktiviteter skete gennem en nyetableret bank ejet af Nationalbanken og Det Private Beredskab. Den ny bank har til formål at sikre det bedst mulige økonomiske grundlag for afviklingen af den virksomhed, som overtages fra Roskilde Bank. Banken overtager alt personale fra den gamle Roskilde Bank i overensstemmelse med virksomhedsoverdragelsesloven.

Den indgåede salgsaftale mellem den ny bank og Roskilde Bank er i overensstemmelse med § 246 i lov om finansiel virksomhed blevet forelagt på en ekstraordinær generalforsamling i Roskilde Bank d. 1. september 2008.

Den formelle overdragelse af Roskilde Banks aktiviteter til den nye bank fandt sted d. 6. oktober 2008 efter, at Finanstilsynet i henhold til § 204 i lov om finansiel virksomhed godkendte overtagelsen af Roskilde Banks aktiviteter. Den nye bank skiftede samtidigt navn til Roskilde Bank A/S, mens den gamle bank skiftede navn til "Selskabet af 1. september 2008 A/S". Dette selskab er derefter gået i betalingsstandsning.

Staten dækker med den foreslåede garanti for Nationalbankens eventuelle tab i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af den nye bank. Statens risiko for tab er søgt begrænset ved, at Det Private Beredskabs 750 mio. kr. tapes, førend Nationalbanken lider tab på kapitalindsuddet.

Det er ikke hensigten, at Nationalbanken skal lide tab på kapitalindsuddet, men det kan i lyset af usikkerheden selvsagt ikke udelukkes.

Aktiekapitalen, hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital i den oprindelige Roskilde Bank er med løsningen som udgangspunkt tabt. Det er dog i salgsaftalen aftalt, at hvis det efter afviklingen viser sig, at der efter tilbagebetaling af den indskudte kapital inkl. forrentning er penge tilbage, vil disse tilfalde ejere af ansvarlig lånekapital og hybrid kernekapital samt aktionærene i den oprindelige Roskilde Bank i den nævnte rækkefølge. Forrentningen af den indskudte kapital er - baseret på et skøn fra Danske Markets - fastsat til 9,45 pct. svarende til en normal forretning af risikovillig kapital i banker.

Det var hensigten, at den nye bank skal afvikles hurtigst muligt. Der blev derfor d. 29. september 2008 indgået aftale om at afhænde bankens filialnet til Nordea, Spar Nord Bank og Arbejdernes Landsbank. Bankerne overtager udlån for ca. 10 mia. kr. og indlån for ca. 5 mia. kr. Køberne har desuden betalt 550 mio. kr. i goodwill.

Når de sidste indlån er afhændet, vil banken aflevere sin banklicens. Herefter vil banken ikke længere agere på et konkurrenceudsat marked. De resterende dele af banken forventes afviklet i løbet af en periode på to år, bortset fra krav i konkursboer, som ikke forventes afsluttet inden for denne periode.

EU-Kommissionen afgjorde den 5. november 2008, at Nationalbanken og Det Private Beredskabs overtagelse af Roskilde Bank var forenelig med statsstøttere reglerne.

Den 4. november 2008 blev der oversendt et aktstykke, hvor der søges om Finansudvalgets tilslutning til at yde en statslig garanti for de eventuelle tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank.

Det videre forløb

Hændelserne i Roskilde Bank har naturligvis givet anledning til at overveje, hvorvidt der er sket overtrædelser af den finansielle lovgivning, og om der kan gøres et ansvar gældende. Der er nærmere redegjort for dette i bilaget (Finanstilsynets redegørelse).

Sagen om Roskilde Bank rejser også spørgsmål, om der er brug for ændringer af lovgivningen på forskellige områder. Der er blandt andet et behov for at se nærmere på, om Finanstilsynet har de nødvendige redskaber og indgrebsmuligheder.

Der er endvidere brug for at se på reglerne ved salg af egne aktier.

Finanstilsynet blev allerede i forbindelse med Sydbanks overtagelse af bankTrelleborg i januar 2008 anmodet om at undersøge, om reglerne for pengeinstitutters salg af egne aktier og den rådgivning, de skal give kunderne i forbindelse hermed, er gode nok, eller om der er behov for stramninger.

I juli 2008 blev Finanstilsynet anmodet om også at inddrage Roskilde Banks rådgivning i forbindelse med salg af bankens aktier i arbejdsgruppens arbejde. Herunder også erhvervskunders køb af egne aktier i forbindelse med optagelsen af lån.

En bredt sammensat arbejdsgruppe under Finanstilsynet er på den baggrund ved at udarbejde en rapport. Der skal på baggrund af arbejdsgruppens rapport strammes op, således at der lægges yderligere begrænsninger for salg af egne aktier.

Rigsrevisionen vil endvidere foretage en undersøgelse af Finanstilsynets arbejde i forbindelse med blandt andet Roskilde Bank og bankTrelleborg. Parterne bag den politiske aftale om finansiell stabilitet vil drøfte Rigsrevisionens rapport, når den foreligger.

Der er i øvrigt i den politiske aftale om sikring af finansiell stabilitet og det danske indspil om åbenhed og ansvarlighed på kapitalmarkederne lagt op til en række yderligere initiativer, som følger op på den internationale finansielle krise.